



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 482/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. G., B., zastúpenej advokátom JUDr. V. Š., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co/231/2011 a jeho rozsudkom z 30. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2011 doručená sťažnosť Ing. D. G. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) . k. 3 Co/231/2011-162 z 30. júna 2011 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a „konaniami, ktoré mu predchádzali“.

Zo sťaznosti a z priložených dokumentov ustavny súd zistil, že rozsudkom bývalého Obvodného súdu Bratislava I (ďalej len „obvodný súd“) . k. 10 C/73/1992-37 z 29. júna 1993 v spojení s rozsudkom bývalého Mestského súdu v Bratislave (ďalej len „mestský súd“) sp. zn. 13 Co/131/1994 z 27. júla 1994 bola mestskej časti Bratislava Staré Mesto uložená postupom podľa reštitučného zákona . 87/1991 Zb. o mimosudnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon . 87/1991 Zb.“) povinnosť vydatť sťazovateľke nehnuteľnosti – stavbu nachádzajúcu sa v Bratislave..., zastavané plochy a nádvoria, katastralne uzemie..., zapísané na LV ... (ďalej len „nehnuteľnosti“). Následne povinná osoba uzatvorila 17. novembra 1994 so sťazovateľkou dohodu o vydaní veci podľa zákona . 87/1991 Zb., v nadväznosti na ktorú 17. januára 1995 Katastralny urad v Bratislave pod ... povolil vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech sťazovateľky.

Z priloženého uznesenia Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. D 422/97 z 12. novembra 2003 vyplýva, že mu bol 19. júna 1997 doručený navrh na prerokovanie novoobjaveného majetku po poruiteľke J. K. Navrh podal syn poruiteľky Ing. R. F. Na základe oznacneho uznesenia zaal okresný súd rekonštrukciu dedičského spisu sp. zn. D 422/97 po poruiteľke, pričom už 22. júla 1997 bolo vydané poverenie pre notára, aby ako súdny komisár vykonal ukony v konaní o novoobjavenom dedičstve.

Sťazovateľka bola ale iba jednou z dedičov po zosnulej vlastníckej reštituovanych nehnuteľnosti.

Zo sťaznosti ďalej vyplýva, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 20 C 1/2004 z 30. apríla 2004 na navrh ostatných dedičov určil, že predmetné nehnuteľnosti patria

do aktív majetku, ktorý je predmetom dedičstva po nebohej poručiteľke. Uvedený rozsudok z 30. apríla 2004 bol potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co/49/2005-138 z 25. októbra 2005 a sťažovateľka nevyužila možnosť napadnúť ho sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

V konaní vedenom pod sp. zn. D 422/1997 (Dnot 122/1997) rozhodol okresný súd uznesením zo 6. novembra 2006 tak, že nadobudnutie dedičstva vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam potvrdil viacerým dedičom. Sťažovateľka sa tak stala iba podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností vo veľkosti podielu 1/6 k celku. Predmetné uznesenie okresného súdu bolo potvrdené uznesením krajského súdu č. k. 13 CoD/2/2007-90 z 30. marca 2007, pričom sťažovateľka ani v tomto prípade nevyužila možnosť napadnúť ho sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Žalobou doručenou okresnému súdu sa sťažovateľka domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu okresného súdu, ktorý 22. júla 1997 vydal v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. D 422/97 poverenie pre notára na vykonanie úkonov súdneho komisára v konaní o novoobjavenom dedičstve, ako aj určenia toho, že je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Okresný súd rozsudkom č. k. 11 C/12/2008-125 zo 6. apríla 2009 v spojení s opravným uznesením č. k. 11 C/12/2008-155 z 18. apríla 2011 žalobu sťažovateľky zamietol. Podľa názoru okresného súdu je návrh sťažovateľky na určenie neplatnosti právneho úkonu neodôvodnený. Okresný súd v odôvodnení zamietajúceho rozsudku ďalej poukázal na to, že notár plní funkciu súdneho komisára na základe poverenia vydaného (príslušným okresným súdom) v súvislosti s dedičským konaním. Zároveň okresný súd vyslovil názor, že poverenie nie je súdnym rozhodnutím, ale je neformálnym opatrením súdu, a preto nie je proti nemu prípustný opravný prostriedok, a to ani zo strany notára, ani zo strany účastníkov dedičského konania. Ide o inštitút občianskeho práva procesného. Okresný súd taktiež konštatoval, že právny úkon ako prejav vôle v zmysle § 34 Občianskeho zákonníka nemožno zamieňať s procesnými úkonmi súdu v rámci jeho zákonného postupu podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) účinného v čase konania, keďže pri ich vykonávaní všeobecný súd nevystupuje ako subjekt súkromnoprávneho vzťahu vo vzťahu k účastníkom konania a neprejavuje svoju vôľu

v rámci súkromných hmotnoprávných vzťahov. Vzhľadom na uvedené je podľa okresného súdu vylúčené posudzovanie platnosti, resp. neplatnosti poverenia ako právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

Vo vzťahu k návrhu sťažovateľky na určenie toho, že je vlastníčkou nehnuteľností, okresný súd okrem iného uviedol, že o jej vlastníckom práve už bolo rozhodnuté v predchádzajúcom dedičskom konaní, keď jej bolo potvrdené (deklaratórne) nadobudnutie vlastníckeho práva v podiele 1/6 k celku. Podľa § 135 ods. 2 OSP súd z takéhoto rozhodnutia pri svojom ďalšom rozhodovaní vychádza. Zároveň okresný súd uviedol, že sťažovateľka nepreukázala žiadny iný spôsob (titul) nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku odvolanie.

Krajský súd sa napadnutým rozsudkom v zmysle § 219 ods. 1 a 2 OSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu konštatujúc vecnú správnosť jeho dôvodov a na základe toho rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou navrhovala, aby ústavný súd rozhodol, že jej základné práva podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu boli napadnutým rozsudkom krajského súdu a konaniami, ktoré mu predchádzali, porušené. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné ustáliť predmet konania o sťažnosti sťažovateľky a rozsah jeho skúmania ústavným súdom. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v tomto prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o namietanom porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení ďalších základných práv, resp. článkov ústavy (napr. čl. 2 ústavy), ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jej argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 287/2011).

Sťažovateľka sa v petite sťažnosti domáhala, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a „konaniami, ktoré mu predchádzali“, boli porušené jej označené práva.

Ústavný súd považuje petit sťažnosti, pokiaľ ide o slovné spojenie „konaniami, ktoré mu predchádzali“, za nejednoznačný až neurčitý, keďže takáto formulácia by mohla zahŕňať nielen samotný postup okresného súdu a krajského súdu v konaní o určenie toho, že poverenie pre notára na vykonanie úkonov súdneho komisára v konaní o novoobjavenom dedičstve je neplatné, ako aj o určenie toho, že sťažovateľka je výlučnou vlastníčkou

predmetných nehnuteľností (teda konanie, ktorého výsledkom bol rozsudok krajského súdu napadnutý sťažnosťou), ale aj všetky iné súdne konania, ktoré časovo predchádzali uvedenému konaniu a ktoré v určitom zmysle s týmto konaním o určenie neplatnosti poverenia a určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam súvisia a ktorých priebeh sťažovateľka vo svojej sťažnosti popisuje (konkrétne ide o konanie vo veci jej reštitučného nároku pred obvodným súdom vedené pod sp. zn. 10 C/73/1992 a v druhom stupni pred mestským súdom vedené pod sp. zn. 13 Co/131/1994, konanie o určenie toho, že nehnuteľnosti patria do aktív majetku, ktorý je predmetom dedičstva po nebohej J. K., vedené v prvom stupni pred okresným súdom pod sp. zn. 20 C/1/2004 a v druhom stupni pred krajským súdom pod sp. zn. 6 Co/49/2005, ako aj konanie o vyporiadaní novoobjaveného dedičstva, v ktorom bolo vydané poverenie pre notára a potvrdené v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 13 CoD/2/2007). Ústavný súd nevyzval sťažovateľku, kvalifikovane zastúpenú advokátom, na spresnenie petitu sťažnosti, keďže aj v prípade, ak by ústavný súd vyložil uvedenú časť petitu tak extenzívne, že by zahŕňala všetky do úvahy prichádzajúce konania, musel by sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako oneskorene podanú (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Prípadné odstránenie nedostatku petitu by tak nemohlo postavenie sťažovateľky zlepšiť, pretože ústavný súd by sa v rámci konania o tejto sťažnosti nemohol zaoberať súvisiacimi konaniami, ktoré boli medzičasom právoplatne skončené, pričom sťažovateľka nevyužila možnosť podať proti rozhodnutiam v nich vydaným v zákonom ustanovenej lehote sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Konaniami, ktoré predchádzali vydaniu napadnutého rozhodnutia, sa ústavný súd z uvedených dôvodov nezaoberal. Týchto konaní sa týkali výhrady sťažovateľky voči obsahu dedičského spisu sp. zn. D 422/97, v ktorom sa podľa jej tvrdenia nemal nachádzať návrh na začatie konania o novoobjavenom dedičstve, ako aj výhrady k tomu, že jej takýto návrh nebol doručený, a napokon tiež výhrady smerujúce voči tomu, že do aktív majetku patriaceho ho dedičstva nemohli patriť predmetné nehnuteľnosti, keďže tie už boli vydané sťažovateľke v rámci reštitúcie s účinkami ex nunc. Konajúce súdy tak mali sťažovateľke na základe uvedených námietok odňať podľa jej názoru vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že v žiadnom prípade sa nemožno stotožniť s výhradou sťažovateľky, že súdy rozhodujúce v konaní o prerokovaní novoobjaveného dedičstva ignorujú právny stav, podľa ktorého má byť sťažovateľka výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, keď ona sama neberie na vedomie skutočnosť, že predchádzajúcim právoplatným súdnym rozhodnutím (rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co/49/2005-138 z 25. októbra 2005), ktoré nebolo napadnuté sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, boli tieto nehnuteľnosti zahrnuté do aktív po poručiiteľke, v dôsledku čoho sa stali predmetom dedenia viacerých dedičov, a preto nemôžu byť jej výlučným vlastníctvom.

Ústavný súd sa preto v pri predbežnom prerokovaní sťažnosti obmedzil výlučne na skúmanie, či sa krajský súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal s argumentmi sťažovateľky domáhajúcej sa určenia, že poverenie pre notára na vykonanie úkonov súdneho komisára v konaní o novoobjavenom dedičstve je neplatné, ako aj o určenia, že sťažovateľka je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností (teda konanie, ktorého výsledkom bol rozsudok krajského súdu napadnutý sťažnosťou), a nemohol prihliadať na tie argumenty a námietky sťažovateľky, ktoré sa týkajú iných konaní a iných rozsudkov než tých, ktoré sú výslovne označené v petite.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd v nadväznosti na to pri predbežnom prerokovaní preskúmal sťažnosť predovšetkým z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd najskôr skúmal možnosť porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Sťažovateľka tvrdí, že „*napadnutým rozsudkom (krajského súdu, pozn.) došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru ako i k porušeniu práva na kontradiktórne súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v spojitosti s čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súčasne namietame porušenie práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR v spojení s čl. 6 ods. Dohovoru.*“.

Podľa názoru sťažovateľky rozhodol krajský súd „na podklade záverov, ktoré sú arbitrárne a zjavne neopodstatnené a zároveň nimi neboli chránené označené základné práva a slobody, ktoré mali byť chránené v rámci všeobecného súdnictva“.

Sťažovateľka odôvodnila svoju sťažnosť proti napadnutému rozsudku krajského súdu dvoma námietkami. V prvom rade namieta, že jej nebolo doručené vyjadrenie protistrany v konaní k jej odvolaniu. Okrem toho sťažovateľka namieta voči krajskému súdu aj to, že na prerokovanie odvolania nenariadil ústne pojednávanie a dôvody nenariadenia pojednávania v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec neobjasnil.

1. Prvá námietka sťažovateľky smeruje proti tomu, že „v odvolacom konaní podala odvolanie, ku ktorému sa písomne vyjadril žalobca. Táto skutočnosť jasne vyplýva z napadnutého rozsudku, keďže odvolací súd sa v napadnutom rozsudku odvolával na vyjadrenie žalobcu k odvolaniu, ktoré podala sťažovateľka... odvolací súd vyjadrenie žalobcu k odvolaniu sťažovateľky ani nedoručil sťažovateľke na vyjadrenie. Bolo jej teda znemožnené reagovať na právnu argumentáciu, ktorú uviedol žalobca v odvolacom konaní. Postupom odvolacieho súdu bola sťažovateľka ukrátená na svojich procesných právach, a tým jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.“. Napriek tomu, že sťažovateľka opakovane namieta nedoručenie vyjadrenia „žalobcu“ k odvolaniu, ústavný súd poukazuje na to, že v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, ktoré vyústilo do napadnutého rozsudku krajského súdu, bola sama sťažovateľka v pozícii navrhovateľky a jediné stanovisko k odvolaniu sťažovateľky, ktoré môže mať na mysli, je vyjadrenie odporkýň v 5. a 6. rade k jej odvolaniu, ktoré je spomenuté v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu (s. 4 napadnutého rozsudku krajského súdu).

Na podporu svojej argumentácie vo vzťahu k prvej námietke sa sťažovateľka odvolala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Hudáková a ostatní proti Slovensku (rozsudok z 27. apríla 2010, č. sťažnosti 23083/05). Podľa nej z tohto rozsudku vyplýva, že súd rozhodujúci o odvolaní je povinný zaslať stranám vyjadrenie k odvolaniu (v prípade citovaného rozsudku ESLP k dovolaniu) aj v prípade, ak nie je jeho rozhodnutie založené na tomto stanovisku, keďže podľa ESLP

„stanovisko však vyjadrovalo názor na dovolanie sťažovateľov, a zreteľne tak malo za cieľ ovplyvniť rozhodnutie Najvyššieho súdu tým, že navrhovalo zamietnutie podaného dovolania... Požiadavka, aby strany súdneho konania mali príležitosť zoznámiť sa so všetkými v ich prípade predloženými dôkazmi a podanými vyjadreniami a reagovať na ne, sa vzťahuje na konania o opravných prostriedkoch rovnako ako na konanie pred súdom prvého stupňa, a to bez ohľadu na to, či v opravnom prostriedku neboli uplatnené nové argumenty... dôležitosť požiadavky, aby vyjadrenia boli zasielané všetkým stranám, spočíva v potrebe zabezpečiť, aby strany mali dôveru k práci justícii a aby nebola odňatá možnosť reagovať na otázky, ktoré mohli ovplyvniť rozhodnutie súdu. Bolo na Najvyššom súde SR, aby poskytol sťažovateľom príležitosť reagovať na predložené písomné stanovisko ešte pred svojím rozhodnutím...“. Podľa sťažovateľky tým, že jej odvolací súd nezaslal spomínané vyjadrenie, porušil jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Ústavný súd pripomína, že považuje dovolanie z dôvodov uvedených v § 237 OSP za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, najmä ak postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (m. m. II. ÚS 31/00, II. ÚS 102/04, III. ÚS 192/2011). Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia

treba rozumieť taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní na účel obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Ústavný súd v spojitosti s uvedeným ďalej poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania, a teda aj na výklad ustanovenia § 237 OSP je zásadne príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011). Najvyšší súd v analogickom prípade nedoručenia vyjadrenia žalovaného k odvolaniu a s odvolaním sa na sťažovateľkou uvedený rozsudok ESLP vo veci Hudáková proti Slovensku uviedol: „Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces... význam požiadavky, aby bolo vyjadrenie k odvolaniu zaslané všetkým účastníkom konania, spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozsudok súdu..., v dôsledku čoho bola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) O. s. p.)“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 204/2011 z 28. júna 2012).

Námietka sťažovateľky by tak podľa rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu mohla a mala byť dôvodom podania dovolania ako prostriedku právnej ochrany, ktorého vyčerpanie musí predchádzať podaniu sťažnosti ústavnému súdu. Zo sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by bola sťažovateľka dovolanie podala. Ústavný súd preto musel sťažnosť v časti vzťahujúcej sa k tejto námietke posúdiť ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

2. Druhá námietka sťažovateľky sa týka toho, že v napadnutom rozsudku krajského súdu chýba odôvodnenie, prečo nebolo na prerokovanie odvolania nariadené pojednávanie. Sťažovateľka svoju námietku podporila poukazom na záver vyplývajúci z nálezu ústavného

súdu sp. zn. II. ÚS 105/09 z 10. septembra 2009, neuviedla ale žiadne podporné argumenty, prečo malo byť v zmysle § 214 ods. 1 OSP nariadené pojednávanie na prejednanie jej odvolania.

Ústavný súd k uvedenej námietke uvádza, že krajský súd bez ďalšieho dospel k záveru, že nariadiť pojednávanie nie je v zmysle § 214 ods. 2 OSP potrebné.

Podľa § 214 ods. 1 OSP na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanej veci boli splnené všetky podmienky na to, aby krajský súd postupoval podľa § 214 ods. 2 OSP, t. j. rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania (m. m. IV. ÚS 312/2011), a sťažovateľka ani nepoukázala na dôvody, ktoré by potvrdzovali naplnenie predpokladov, keď je v zmysle § 214 ods. 1 OSP predseda senátu povinný nariadiť pojednávanie s výnimkou poukázania na nedoručenie vyjadrenia odporkýň v 5. a 6. rade k jej odvolaniu. Odvolací súd preto v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy a § 214 ods. 2 písm. c) OSP konal a rozhodol tak, ako mu to výslovne umožňoval zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy). Ústavný súd súčasne pripomína, že odvolací súd podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku nevykonal žiaden osobitný úkon týkajúci sa dokazovania, z ktorého by bola sťažovateľka ako účastníčka konania vylúčená. Krajský súd rozhodol len na základe obsahu spisu, ku ktorému sa sťažovateľka mohla vyjadriť nielen v rámci prvostupňového konania, ale aj v odvolaní proti rozsudku okresného súdu (m. m. IV. ÚS 229/04). Postup krajského súdu preto nemožno podľa názoru ústavného súdu dávať do takej spojitosti s obsahom základného práva sťažovateľky na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným

dôkazom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, že by mohol byť predmetom posudzovania jeho ústavnosti v konaní o veci samej. Ústavný súd taktiež konštatuje, že v postupe a v napadnutom rozsudku krajského súdu nezistil ani žiadne nedostatky, ktoré by signalizovali porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Ústavný súd ďalej uvádza, že v rozsahu, v ktorom táto námietka sťažovateľky súvisí s prvou námietkou o nemožnosti vyjadriť sa k stanovisku odporkýň v 5. a 6. rade, poukazuje na svoj už uvedený záver o neprípustnosti takej námietky, ktorá mala a mohla byť využitá v rámci dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Vo vzťahu k sťažovateľkou uvedenému nálezu ústavného súdu (II. ÚS 105/09) *považuje ústavný súd za potrebné poukázať na to, že v danom konaní bola predmetom konania odlišná situácia (nenariadenie pojednávania v prípade nedoručenia podaného odvolania na vyjadrenie protistrane), ako je to v tomto prípade.*

Z uvedených dôvodov ústavný súd nepovažuje odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľky za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska za neospravedlňiteľné, resp. neudržateľné do tej miery, aby indikovalo možnosť porušenia označených základných práv sťažovateľky. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka s rozsudkom krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu, resp. rozhodnutia (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97). Vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľky je preto táto časť sťažnosti podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená, a preto ju bolo potrebné z toho dôvodu v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietnuť.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo aj k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, IV. ÚS 396/08), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu) by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Z toho dôvodu ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľky pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a závery ústavný súd po predbežnom prerokovaní rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2012